

V Bruseli 2. marca 2016
(OR. en)

6720/16

SIRIS 33
DAPIX 30
ENFOPOL 54
COTER 22
VISA 55
FRONT 106
COMIX 174

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	29. februára 2016
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2016) 93 final
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE Dostupnosť a pripravenosť technológie na zisťovanie totožnosti osôb na základe odtlačkov prstov, ktoré sú k dispozícii v Schengenskom informačnom systéme druhej generácie (SIS II)

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2016) 93 final.

Príloha: COM(2016) 93 final

V Bruseli 29. 2. 2016
COM(2016) 93 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**Dostupnosť a pripravenosť technológií na zisťovanie totožnosti osôb na základe
odtlačkov prstov, ktoré sú k dispozícii v Schengenskom informačnom systéme druhej
generácie (SIS II)**

1. ÚVOD

Vzhľadom na zmeny mien a používanie falošných mien alebo falošných dokladov je v súčasnosti čoraz ťažšie zistiť totožnosť určitej osoby. Na neoprávnený vstup do schengenského priestoru a pohyb v ňom sa stále častejšie využívajú sfalšované doklady. Z *ročnej analýzy rizík*, ktorú v roku 2015 vypracovala agentúra Frontex, vyplynulo, že v roku 2014 bolo odhalených približne 9 400 prípadov, v ktorých sa na vstup do EÚ/schengenského priestoru z tretích krajín použili falošné doklady, čo predstavuje mierny pokles oproti predchádzajúcemu roku. Oproti tomu počet prípadov, keď boli falošné dokumenty využité na pohyb v rámci schengenského priestoru, výrazne vzrástol, a to zo 7 867 v roku 2013 na 9 968 v roku 2014 (+ 27 %).

Falšovatelia dokladov neohrozujú len bezpečnosť hraníc, ale aj vnútornú bezpečnosť EÚ. Osoby hľadané políciou často skrývajú svoju totožnosť a využívajú viacero falošných mien. Niektoré osoby, ktoré majú zakázaný vstup do schengenského priestoru, si vo svojej krajine pôvodu môžu legálne zmeniť totožnosť, aby sa tak vyhli odhaleniu. V tejto súvislosti je potrebná spoľahlivá metóda na zistenie ich totožnosti. Z hľadiska pohraničnej stráže aj odborníkov v oblasti presadzovania práva by efektívnym spôsobom zisťovania totožnosti osôb, ktoré orgány hľadajú, a odhaľovania prípadov falšovania dokladov bolo používanie odtlačkov prstov.

Potrebu nástroja, ktorý by umožnil zistiť totožnosť osôb na základe odtlačkov prstov, potvrdzuje aj skutočnosť, že aj v súvislosti s nedávnymi teroristickými útokmi v Paríži sa použili falošné cestovné doklady. Rada v tejto súvislosti vo svojich záveroch z novembra 2015 zdôraznila význam posilnenia kontrol a ich systematického vykonávania. Do dnešného dňa neexistuje celoeurópsky systém, ktorý by umožnil kontrolu osôb na základe odtlačkov prstov.

Dňa 9. apríla 2013 začal fungovať Schengenský informačný systém druhej generácie (SIS II). Novým prvkom je uchovávanie odtlačkov prstov v centrálnom systéme. Odtlačky prstov sa v súčasnosti využívajú na *potvrdenie* totožnosti osoby, ktorej miesto pobytu bolo zistené vyhľadávaním, zvyčajne na základe mena a dátumu narodenia. Ide o vyhľadávanie „jedna ku jednej“, t. j. odtlačky prstov danej osoby sa porovnávajú s jedným súborom odtlačkov prstov uchovávaným v SIS. Možnosť *zistenia totožnosti* osoby na základe jej odtlačkov prstov si však vyžaduje, aby došlo k ďalšiemu vývoju súčasných postupov v oblasti presadzovania práva: aby určitú osobu bolo možné identifikovať výlučne na základe odtlačkov prstov, je potrebné porovnanie odtlačkov prstov určitej osoby so všetkými súbormi odtlačkov prstov – teda vyhľadávanie „jeden ku mnohým“. Táto funkcia si vyžaduje zavedenie automatizovaného systému daktyloskopikkej identifikácie osôb (AFIS).

Systém AFIS sa úspešne využíva v mnohých vnútroštátnych databázach, ako aj v databázach cezhraničnej spolupráce. V prípade EÚ sú jednoznačnými príkladmi vízový informačný systém (VIS) a systém EURODAC.

Právny základ pre využívanie systému AFIS je poskytnutý v článku 22 písm. c) rozhodnutia o SIS II¹ a článku 22 písm. c) nariadenia o SIS II². Pred zavedením tejto funkcie musí Komisia predložiť správu o dostupnosti a pripravenosti potrebnej technológie, ktorá sa musí prekonzultovať s Európskym parlamentom. Cieľom tejto správy je splniť uvedenú požiadavku

¹ ROZHODNUTIE RADY 2007/533/SVV z 12. júna 2007 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II).

² NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1987/2006 z 20. decembra 2006 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému druhej generácie (SIS II).

a potvrdiť, že technológia pre daktyloskopickú identifikáciu osôb je k dispozícii a je pripravená na začlenenie do SIS II.

Stupeň pripravenosti a dostupnosti technológie sa musí posúdiť s ohľadom na konkrétnu situáciu a vlastnosti SIS II, ktoré predstavujú celý rad technických a organizačných úloh vyžadujúcich si vhodné a na mieru šité riešenia. V tejto správe, ktorá vychádza zo štúdie uskutočnenej Spoločným výskumným centrom (JRC) Komisie³, sa zároveň uvádzajú technické a organizačné požiadavky v súvislosti so SIS, opisuje sa typ scenárov, v rámci ktorých sa operatívne využívajú odtlačky prstov, a sú v nej zahrnuté odporúčania týkajúce sa úspešného zavedenia funkcie AFIS.

2. ŠTÚDIA SPOLOČNÉHO VÝSKUMNÉHO CENTRA A JEJ ZISTENIA

V rámci *rámcového program EÚ pre výskum a inováciu Horizont 2020* sa opisuje pripravenosť a dostupnosť technológie s využitím deväťstupňovej škály⁴: úroveň 1 predstavuje dodržanie základných zásad, úroveň 9 overenie skutočných systémov v prevádzkovom prostredí. Technológia AFIS už dosiahla úroveň 9, keďže na celom svete je už v prevádzke množstvo systémov.

2.1 Prehľad technológie AFIS

2.1.1 Výkonnosť

Spoločné výskumné centrum poskytlo prehľad najvýznamnejších nezávislých hodnotení výkonnosti, pričom označilo iniciatívy, ktoré sú z hľadiska SIS relevantné. Z toho vyplynuli tri hlavné myšlienky:

- presnosť AFIS závisí v plnej miere od údajov, ktoré sa na jeho hodnotenie používajú, a od ich kvality.
- ďalšími faktormi, ktoré môžu ovplyvňovať výkonnosť systému AFIS, sú veľkosť databázy, v ktorej sa vyhľadáva, počet odtlačkov používaných na vyhľadávanie a očakávaný čas odozvy.
- Pri doterajších hodnoteniach sa vzhľadom na kvalitné údaje a vyhľadávanie desiatich odtlačkov z desiatich ukázalo, že presnosť technológie AFIS je veľmi vysoká a miera chybovosti sa pohybuje okolo 0,1 %

2.1.2 Kvalita

Na základe mnohých štúdií a kritérií sa ukázalo, že výkonnosť biometrických systémov závisí od kvality vstupných vzoriek. Zlepšenie kvality možno dosiahnuť technickými prostriedkami, prostredníctvom stanovenia noriem alebo dokonca spôsobu získavania odtlačkov, t. j. buď elektronickým skenovaním („live-scan“ – „skenovanie“) alebo ručným odoberaním odtlačkov s použitím atramentu. Uprednostňovanou metódou na zabezpečenie najlepšej kvality je elektronické snímanie pod dohľadom skúseného obsluhujúceho pracovníka. Stále sa však

³ <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC97779>

⁴ https://ec.europa.eu/research/participants/portal/doc/call/h2020/common/1617621-part_19_general_annexes_v.2.0_en.pdf
http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/wp/2016-2017/annexes/h2020-wp1617-annex-ga_en.pdf

využívajú aj odtlačky vyhotovené s použitím atramentu, ktoré sa následne naskenujú do databázy. Systémy by mali zahŕňať postupy na odhalenie zlej kvality odtlačkov.

Je potrebné dôsledne sa zamerať na kvalitu, pokiaľ ide o:

- odoberanie odtlačkov
- technické posudzovanie ich kvality
- systémové riešenia na zabezpečenie porovnávania odtlačkov
- využitie najlepších vzoriek
- monitorovanie výkonnosti systému a ľudí, ktorí ho používajú

Keďže išlo o komplexnú štúdiu, zamerala sa aj na oblasť, ktorá je z hľadiska kvality najproblematickejšia: „latentné“ odtlačky, ktoré sa nájdu na mieste činu alebo nehody.

Latentné odtlačky sa budú používať výlučne na vyhľadávanie. Predpokladá sa, že v systéme SIS sa budú uchovávať iba úplné súbory desiatich odtlačkov známych osôb.

Vo väčšine navštívených členských štátov sa kvalita zabezpečuje aj prostredníctvom „viacerých súborov údajov“. Keď boli určitej osobe odtlačky odobrané pri viacerých príležitostiach, napr. pri každom zadržení, všetky odtlačky sa uchovávajú. Jednotlivé odtlačky v rámci súborov možno porovnať podľa ich kvality a z desiatich odtlačkov s najvyššou kvalitou možno zostaviť zložený súbor. Takýto prístup by sa mohol použiť aj v prípade SIS.

Rozhodujúcou otázkou je, či sa majú do systému AFIS v záujme zvýšenia jeho výkonnosti začleniť mechanizmy merania kvality. V otázkach kvality sa musí zohľadniť šesť kľúčových aspektov:

- Výkonnosť systému AFIS v plnej miere závisí od kvality údajov (t. j. vzoriek odtlačkov), s ktorými pracuje.
- Kvalitu odtlačkov môže ovplyvniť mnoho faktorov. Niektoré možno ovplyvniť (napr. čistota snímača), iné nie (napr. odtlačky, ktoré boli v dôsledku manuálnej práce poškodené).
- Pri kontrole kvality údajov vkladaných do systému AFIS zohrávajú rozhodujúcu úlohu automatické mechanizmy zabezpečovania kvality odtlačkov prstov.
- Rôzne druhy odtlačkov majú rôznu úroveň kvality. Hlavné druhy odtlačkov, ktoré sa spracovávajú v rámci systému AFIS, sú: atramentové/naskenované, odvaľované/plošné/latentné.
- Najväčšie problémy z hľadiska výkonnosti systému AFIS spôsobujú latentné odtlačky, keďže ich kvalitu nie je možné ovplyvniť.
- Napriek tomu, že neexistuje štandardný spôsob merania kvality odtlačkov, vzhľadom na svoju veľmi vysokú výkonnosť a dostupnosť sa normami *de facto* stali *NFIQ* a *NFIQ-II* [normy pre kvalitu zobrazenia daktyloskopického obrazu Amerického národného ústavu pre normy a technológie (NIST)].

2.2 Spoločné využívanie vnútroštátnych systémov AFIS

V štúdiu sa stanovujú zvyčajné prípady používania odtlačkov prstov. V prípade, ktorý je z hľadiska SIS najvýznamnejší, je dotknutá osoba, napr. zadržaná podozrivá osoba, v čase získavania odtlačkov prítomná. Musia byť pritom vymedzené dva parametre:

- očakávaná minimálna presnosť procesu porovnávania
- maximálny povolený čas odozvy

Ako príklad možno uviesť podozrivú osobu, ktorá je zadržaná a predvedená na policajnú stanicu, kde sa jej odoberú odtlačky prstov. Súbor desiatich odtlačkov prstov sa použije pri vyhľadávaní v centrálnej databáze odtlačkov prstov. Nájde sa zhodný súbor desiatich odtlačkov, ktoré boli odobraté, pri predchádzajúcom zadržaní danej osoby. Dotknutá osoba bola pri odoberaní každého súboru odtlačkov prstov prítomná, takže možno očakávať vysokú kvalitu. Keďže daná osoba môže zostať vo väzbe niekoľko hodín, rýchla odozva nie je nevyhnutná.

Na druhej strane v prípadoch, keď sa vyžaduje rýchla kontrola, ako napríklad pri kontrolnej priehradke na letisku, sa niekedy skenujú len dva prsty.

Očakávaná presnosť tejto kontroly je nižšia, napriek tomu je do značnej miery možné ovplyvniť odoberanie daných dvoch odtlačkov a plného súboru desiatich odtlačkov použitých na porovnanie. Keďže daná osoba nie je zadržaná, očakáva sa rýchla odozva, pravdepodobne niekoľko sekúnd, a nie minút. Ak sa dosiahne zhoda, môže sa pri osobitnej kontrole uskutočniť vyhľadávanie na základe odtlačkov všetkých desiatich prstov.

2.3 EURODAC a VIS

V záujme získania prípadných skúseností pre systém SIS sa preskúmali dva existujúce systémy EÚ používajúce systém AFIS.

Podľa výročnej správy agentúry eu-LISA za rok 2014 obsahoval systém EUODAC 2,7 miliónov daktyloskopických záznamov (desiatich prstov) a celkovo sa v ňom uskutočnilo 756 368 operácií. V dôsledku vnútorných postupov kontroly kvality boli odtlačky v 4,49 % prípadov odmietnuté z dôvodu nízkej kvality, čo si vyžiadalo ich opätovné odobranie a vloženie. Veľkosť databázy takmer zodpovedá potenciálu SIS, no objem operácií je oveľa nižší a čas odozvy oveľa dlhší, než aký by bol potrebný v prípade SIS – urgentné porovnávania sa v systéme EUODAC uskutočňujú v priebehu hodiny, zatiaľ čo v prípade SIS by to z dôvodu veľmi odlišných operačných scenárov malo byť iba niekoľko sekúnd.

Systém VIS obsahuje približne 20 miliónov daktyloskopických záznamov (desiatich prstov). Overovania vo VIS sa vo všeobecnosti vykonávajú na hraniciach, t. j. overuje sa, či je daná osoba pôvodným žiadateľom o udelenie víza. Vo VIS sa však uskutočňujú aj vyhľadávania „jeden ku mnohým“ v prípade nových žiadateľov o udelenie víza a vyhľadávania s použitím súboru všetkých desiatich prstov pri osobitných hraničných kontrolách. Každý deň sa uskutoční v priemere 20 000 až 30 000 takýchto zisťovaní totožnosti, pričom najväčší zaznamenaný počet zisťovaní totožnosti bol 3 000 za hodinu. Očakávaný čas odozvy pri jednom zisťovaní totožnosti je menej ako 20 minút (pri bežnej hraničnej kontrole trvá overenie „jeden ku jednému“ s použitím jedného až štyroch prstov menej ako tri sekundy).

2.4 Systémy AFIS členských štátov a tretích krajín

V rámci štúdie sa zistilo, že rozsah systémov AFIS vnútroštátnych kriminálnych polícií členských štátov môže byť väčší, než je očakávaný rozsah systému SIS-AFIS, pretože sa v nich uchovávali rozsiahle záznamy. Dva systémy, ktoré sa skúmali v USA, obsahujú desiatky miliónov záznamov. V SIS sa môžu odtlačky prstov uchovávať len v rámci zápisov o osobách. K 1. januáru 2015 bolo v SIS takmer 800 000 zápisov o osobách.

2.5 Problémy spojené so zavádzaním technológie AFIS

Problémy pri zavádzaní technológie AFIS je možné zhrnúť takto:

- prípady používania
- výkonnosť
- kvalita
- rýchlosť (čas odozvy)
- veľkosť databázy
- porovnávacia kapacita
- počet operácií/porovnaní v časoch najväčšieho dopytu
- stratégia riadenia dopytov
- výmenné formáty
- architektúra systému: centralizovaná alebo na viacerých miestach
- druh spracovávaných údajov – formát odtlačkov
- latentné odtlačky prstov

2.6 Závery

Ako sa uvádza v úvode tejto kapitoly, technológia je dostupná a pripravená. Komisia takisto zdôraznila problémy, ktoré je potrebné riešiť. Odporúčania v záujme úspešného zavedenia systému a riešenia týchto problémov sú uvedené v kapitole 4.

3. Systém AFIS v rámci SIS (SIS-AFIS)

Systém SIS-AFIS musí spracovávať všetky druhy daktyloskopických záznamov, ktoré budú vytvorené. To bude zahŕňať:

- plošné a odvaľované odtlačky
- rýchle kontroly, pri ktorých sa napríklad naskenujú iba dva prsty
- latentné odtlačky odobrané z miesta činu

3.1 Ochrana údajov

Každé spracovanie odtlačkov prstov v rámci SIS II vrátane ich uchovávaní a používania na účely zisťovania totožnosti musí byť v súlade s príslušnými ustanoveniami o ochrane údajov uvedenými v právnych nástrojoch SIS II, platnými vnútroštátnymi ustanoveniami o ochrane údajov, ktorými sa vykonáva smernica 95/46/ES⁵, a s ustanoveniami rámcového rozhodnutia 2008/977/SVV⁶. Oba právne nástroje sa vzťahujú na spracovávanie odtlačkov prstov štátnych príslušníkov tretích krajín, ako aj občanov Únie. Každé použitie odtlačkov prstov musí byť povolené podľa práva Únie alebo členského štátu. V súlade so zásadou špecifikácie účelu musí byť v SIS II jasne vymedzený účel a spôsob použitia odtlačkov prstov. Spracovanie odtlačkov prstov nesmie prekročiť rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie sledovaného cieľa všeobecného záujmu, a v prípade potreby sa naň vzťahujú primerané ochranné opatrenia. Pri

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov.

⁶ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/977/SVV z 27. novembra 2008 o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach.

zavádzaní takýchto nových funkcií do SIS II by sa mali dodržiavať zásady štandardne určenej a špecificky navrhutej ochrany údajov.

3.2 Scenáre používania odtlačkov prstov v rámci SIS

V rámci SIS možno očakávať dva typy operácií s odtlačkami prstov:

- vytvorenie/aktualizácia zápisu, ku ktorému sa pripoja odtlačky prstov
- vyhľadávanie v databáze SIS, pri ktorom sa namiesto mena a dátumu narodenia využijú odtlačky prstov. Toto vyhľadávanie sa uskutoční aj pred vložením nového zápisu, aby sa overilo, či daná osoba nie je vedená v SIS v rámci iného zápisu.

Keď sú odtlačky prstov k dispozícii, musia sa pripojiť k zápisom v SIS. Okolnosti, za akých možno v SIS vyhľadávať odtlačky prstov, sú uvedené v nasledujúcich pododdieloch. Každý prípad bol porovnaný s podobnými „prípadiami používania“, ktoré už boli spracované v systémoch AFIS členských štátov. V závislosti od konkrétneho scenára sú tieto prípady v značnej miere zachytené v prípade používania uvedenom v štúdií JRC, v ktorom sa opisuje porovnávanie „desiatich odtlačkov s desiatimi odtlačkami“.

S výnimkou prípadov, ktoré poukazujú na operačné problémy, je kvalita odtlačkov vo všeobecnosti vysoká, keďže odtlačky nanovo získané od dotknutej osoby i súbor odtlačkov prstov uchovávaný v databáze sa odoberajú v kontrolovaných podmienkach s možnosťou odmietnutia odtlačkov nedostatočnej kvality a opätovného odobrania odtlačkov.

V prípade, že členský štát vytvára zápis, ale nemá odtlačky, ktoré by k nemu mohol pripojiť, môže mať odtlačky vo svojom vnútroštátnom systéme AFIS iný členský štát, ktorý sa už danou osobou zaoberal. Zasielanie takýchto odtlačkov, ktoré sa majú pripojiť k zápisu, je opísané v príručke SIRENE⁷. Vzhľadom na to, že odtlačky prstov mohli byť odobrané v rámci iného systému, malo by sa zabezpečiť, aby boli pri nich uvedené informácie o ich kvalite, aby tak pri každom použití boli k dispozícii všetky potrebné informácie o stave odtlačkov.

3.2.1 Odopretie vstupu alebo pobytu (článok 24 nariadenia)

Takéto zápisy o osobách sú zďaleka najbežnejšie. Za predpokladu, že vydávajúcí členský štát má prístup k osobe, na ktorú sa zápis v SIS vzťahuje (subjekt zápisu), odoberú sa odtlačky desiatich prstov, ktoré sa pripoja k zápisu a porovnávajú s kartami desiatich odtlačkov, ktoré sa už v SIS nachádzajú. Takým spôsobom sa môže odhaliť súvislosť s inými zápsmi.

3.2.2 Zatknutie na účely odovzdania alebo vydania (článok 26 rozhodnutia)

Subjekt zápisu nemusí byť v čase vytvorenia zápisu k dispozícii a odtlačky nebudú dostupné. Členský štát, ktorý zápis vytvára, však už môže mať odtlačky danej osoby vo svojom vnútroštátnom systéme AFIS a môže zápis doplniť. Zhromaždí sa desať odtlačkov, ktoré sa pripoja k zápisu a porovnávajú s desiatimi kartami odtlačkov, ktoré sú už v SIS v rámci iných zápisov.

⁷ Príloha k vykonávaciemu rozhodnutiu Komisie 2013/115/EÚ o príručke SIRENE a ostatných vykonávacích opatreniach pre Schengenský informačný systém druhej generácie (SIS II).

3.2.3 Nezvestné osoby (článok 32 rozhodnutia)

Odtlačky takýchto osôb nie sú pri vytváraní zápisu vždy k dispozícii. V určitých prípadoch, ak existuje vnútroštátny register a právne predpisy to umožňujú, však môžu byť do zápisu presunuté.

V priebehu vyšetrovania sa na vyhľadávanie v SIS môžu použiť latentné odtlačky danej osoby (tieto odtlačky sa však neuchovávajú a neuložia v databáze). Ak takáto situácia nastane, nejde o vytvorenie zápisu, ale o prípad vyhľadávania.

3.2.4 Osoby, ktoré sú hľadané, aby pomohli pri súdnom konaní (článok 34 rozhodnutia)

Odtlačky nemusia byť vždy k dispozícii; členský štát však môže zápis doplniť o odtlačky zo svojho vnútroštátneho systému AFIS, ak je to povolené.

3.2.5 Diskrétna alebo špecifická kontrola (článok 36 rozhodnutia)

Môžu sa vyskytnúť prípady, keď odtlačky nie sú k dispozícii. Z povahy týchto kontrol vyplýva, že nie je pravdepodobné, že by odtlačky boli k dispozícii neskôr. Členský štát, ktorý zápis vytvára, však už môže mať odtlačky danej osoby vo svojom vnútroštátnom systéme AFIS a môže zápis doplniť. Policajné/hraničné kontroly môžu byť príležitosťou na vykonanie vyhľadávania na základe týchto odtlačkov.

3.2.6 Zneužitie totožnosti (článok 36 nariadenia; článok 51 rozhodnutia)

So súhlasom obete, ktorej totožnosť bola zneužitá, môžu členské štáty doplniť jej odtlačky k zápisu o osobe, ktorá túto totožnosť zneužila. Toto opatrenie povedie k „aktualizácii“ zápisu, nie k jeho „vytvoreniu“. Umožňuje orgánom identifikovať podvodníka aj obeť, keďže obeť môže v prípade potreby preukázať svoju totožnosť. Ak sa počas bežnej kontroly hraníc dosiahne pozitívna lustrácia pri vyhľadávaní na základe mena a dátumu narodenia, možno totožnosť obete overiť pri osobitnej kontrole.

3.3 Vyčíslenie rozsahu systému SIS-AFIS a počtu operácií

V čase uskutočnenia štúdie obsahoval SIS približne 5 500 daktyloskopických záznamov. Členské štáty potvrdili, že pri vkladaní odtlačkov do SIS bola obmedzujúcim faktorom chýbajúca funkcia AFIS.

3.3.1 Rozsah

Počet zápisov o osobách v SIS je pomerne stabilný. Po zahrnutí návrhov na doplnenie zápisov o rozhodnutiach o návrate a súvisiacich zákazoch vstupu sa však môže zvýšiť. Aj v prípade zvýšenia tohto počtu sa však očakáva, že rozsah systému SIS-AFIS bude menší ako v prípade veľkého členského štátu, takže by nemali vzniknúť technické problémy týkajúce sa rozsahu.

3.3.2 Objem operácií

Do úvahy je potrebné vziať dva druhy operácií:

- **Dopyty/vyhľadávanie.** SIS sa bude najviac využívať v súvislosti s dopytmi/vyhľadávaním. V roku 2014 boli do SIS (vnútroštátnych kópií alebo centrálneho systému) zaslané takmer dve miliardy dopytov týkajúce sa všetkých kategórií zápisov. Tento počet zahŕňal aj dopyty, ktoré už boli zaslané do SIS a ktoré budú podporené zavedením systému AFIS. Žiadosti o udelenie víza predkladané prostredníctvom VIS by sa mali overiť v SIS. Denne sa uskutočňuje 20 000 až 30 000

vyhľadávaní týkajúcich sa zisťovania totožnosti. V roku 2014 sa v systéme EURODAC spracovalo 750 000 operácií. V záujme prevencie, odhaľovania a vyšetrovania teroristických trestných činov a iných závažných trestných činov sa pred týmito operáciami musí uskutočniť vyhľadávanie vo VIS a v SIS. Očakáva sa, že sa budú vykonávať aj kontroly na základe odtlačkov prstov. Kontroly na hraniciach schengenského priestoru sa vykonávajú s použitím mena a dátumu narodenia. Predpokladá sa, že v prípade štátnych príslušníkov tretích krajín sa v budúcnosti budú vykonávať kontroly na základe odtlačkov prstov. Nie všetky zápisy obsahujú odtlačky, takže nie všetky dopyty týkajúce sa osôb bude možné uskutočniť týmto spôsobom; mnohé kontroly sa budú naďalej uskutočňovať na základe mena a dátumu narodenia. Nie všetky prístupové body do SIS môžu vykonávať vyhľadávanie na základe odtlačkov.

- **Vytváranie/aktualizovanie/vymazávanie zápisov.** V roku 2014 sa uskutočnilo 1,4 milióna operácií spočívajúcich vo vytváraní, v aktualizovaní alebo vo vymazávaní zápisov. Z nich 780 000 sa týkalo vytvorenia a aktualizácie zápisov o osobách, a preto mohlo zahŕňať doplnenie odtlačkov. Vymazanie by sa malo uskutočniť automaticky po vymazaní zápisu, pričom je však, prirodzene, potrebné zohľadniť kapacitu na spracovanie.

V záujme správneho nastavenia rozsahu systému SIS-AFIS je dôležité zabezpečiť, aby boli k dispozícii presné štatistiky. Odborné znalosti získané pri vývoji vnútroštátnych systémov AFIS sa môžu uplatniť v súvislosti so SIS.

3.3.3 Normy na výmenu odtlačkov prstov

Vhodný základ pre takúto výmenu poskytujú normy ústavu NIST a príručka Interpolu týkajúca sa najlepších postupov.

3.3.4 Architektúra

Architektúru SIS tvoria:

- centrálny systém, ktorý spracováva 20 % operácií – päť členských štátov využíva centrálny systém priamo
- vnútroštátne kópie (80 % operácií), ktoré môžu byť:
 - „čiastočné“ (iba údaje tvorené slovami a číslami – takéto kópie má deväť členských štátov) alebo
 - „úplné“ (údaje tvorené slovami a číslami plus fotografiami a odtlačkami prstov – takéto kópie má 16 členských štátov)

Na účely poskytovania služieb členským štátom bez vnútroštátnej kópie, členským štátom s čiastočnou vnútroštátnou kópiou alebo dokonca členským štátom, ktorých úplná vnútroštátna kópia nie je dostupná, je potrebný centrálny systém AFIS.

Všetky operácie spočívajúce vo vytváraní, v aktualizovaní alebo vo vymazávaní zápisov sa týkajú centrálného systému. Doplnenie odtlačkov do zápisu si bude vyžadovať kontrolu kvality AFIS na úrovni centrálného systému.

Operácie spočívajúce vo vytváraní, v aktualizovaní alebo vo vymazávaní zápisov zaslané do centrálneho systému sa v priebehu troch minút posielajú do vnútroštátnych kópií. Na podporu týchto operácií bude potrebný centrálny systém AFIS.

Podľa právnych nástrojov SIS II musí vyhľadávanie vo vnútroštátnej kópii priniesť výsledok rovnocenný výsledku vyhľadávania v databáze SIS. Táto koncepcia pre vyhľadávanie na základe mien a čísel sa bude musieť uplatňovať aj v prípade vyhľadávania na základe odtlačkov prstov.

Ak členský štát zavedie v rámci vnútroštátnej kópie svoj vlastný systém AFIS, bude tento systém musieť poskytovať rovnaké výsledky, pokiaľ ide o zisťovanie totožnosti, ako centrálny systém AFIS. Technicky a právne je možné, aby bol systém AFIS súčasťou vnútroštátnej kópie, v takom prípade však bude problematické zabezpečiť rovnocennosť výsledkov.

Správa centralizovanej architektúry je z hľadiska kvality jednoduchšia, takáto architektúra však musí byť schopná zabezpečiť riešenie požiadaviek, ktoré sa na ňu kladú. Architektúra pozostávajúca z centrálneho systému AFIS a ďalších systémov AFIS v rámci úplných vnútroštátnych kópií by požiadavky distribuovala, no čelila by vyššie opísanému problému. Riešením by mohlo byť, že by všetky takéto systémy AFIS používali rovnaký softvér.

Po prijatí rozhodnutia o celkovej architektúre by sa malo zvážiť, či by sa mali jednotlivé prípady používania riešiť rovnakým spôsobom, alebo či by rozdiely v objemoch alebo časoch odozvy boli dôvodom na paralelné vykonávanie pracovných úloh alebo vytvorenie podsystémov v rámci systému AFIS.

Pri niektorých operáciách v oblasti presadzovania práva alebo kontroly hraníc bude potrebný čas odozvy kratší ako 30 sekúnd, ale na konzulárnych úradoch postačí, keď bude kratší ako päť minút.

V kontrolovaných situáciách na policajnej stanici môže byť požadovaný čas odozvy kratší ako 10 minút. Je dôležité posúdiť pracovné zaťaženie v týchto prípadoch používania a vymedziť priority pri riešení požiadaviek. Využívaním filtrov, ako sú vek a pohlavie, sa môže znížiť počet záznamov využívaných na porovnanie, a tým zlepšiť čas odozvy.

A napokon, systém SIS-AFIS bude musieť byť podrobený postupom hodnotenia a podávania správ stanoveným v právnych nástrojoch SIS II.

4. ODPORÚČANIA

V predchádzajúcich kapitolách sa potvrdila pripravenosť a dostupnosť technológie AFIS. Komisia sa okrem toho domnieva, že v záujme podpory úspešného zavedenia a využívania systému AFIS v rámci SIS by sa malo zvážiť uskutočnenie týchto 19 odporúčaní.

1. **Potreba doplňujúcej štatistiky** – o ročnom počte vyhľadávaní osôb a operačnom rámci týchto vyhľadávaní, aby bolo možné správne posúdiť rozsah a kapacitu systému AFIS, pokiaľ ide o spracovávanie
2. **Podpora osvedčených postupov** – pre systém SIS-AFIS na základe skúseností získaných počas vývoja a správy vnútroštátnych systémov AFIS

3. **Spoločná norma pre výmenu** – vhodný základ pre výmenu daktyloskopických údajov poskytujú normy NIST. Mala by sa zaviesť automatická kontrola jej uplatňovania.
4. **Doplnkovosť prümského mechanizmu a SIS II** – mala by sa objasniť doplnková povaha prümského mechanizmu a systému SIS-AFIS, aby sa predišlo ich prekryvaniu⁸
5. **Osobitné podsystémy** – vzhľadom na rôzne prípady používania, najmä pokiaľ ide o objem a čas odozvy, je potrebné zvážiť paralelné vykonávanie pracovných úloh alebo zavedenie osobitných podsystémov
6. **Postup vysokokvalitného zaznamenávania** – vo fáze zaznamenávania by sa malo uprednostňovať využívanie zariadení na skenovanie a skúseného obsluhujúceho pracovníka
7. **Uchovávanie viacerých súborov údajov** – na podporu stratégií porovnávania zložených súborov
8. **Kontrolovaný prenos súborov údajov** – systém SIS-AFIS by mal akceptovať odtlačky vyhotovené v iných systémoch, pokiaľ sa parametre týchto systémov uchovávajú v súbore údajov zahrnutom do zápisu
9. **Kvalita miest zaznamenávania**
 - a) **Dohľad obsluhujúceho pracovníka** – vhodná odborná príprava na zaznamenávanie odtlačkov
 - b) **Vhodné snímače** – mali by sa uprednostniť zariadenia na skenovanie odtlačkov
 - c) **Zdokonalené grafické používateľské rozhranie (GUI)** – na poskytovanie spätnej väzby o získaných údajoch v reálnom čase
 - d) **Náležitá interakcia s používateľom** – proces zaznamenávania odtlačkov mal byť pre používateľov jednoduchý
 - e) **Primerané prostredie** – pokiaľ ide o osvetlenie, teplotu a pozadie
 - f) **Údržba snímača** – by mala byť pravidelná a systematická

10. Algoritmy posudzovania kvality

- a) **Dodržiavanie noriem** – používanie uznávaných metód merania kvality
- b) **Nápravné opatrenia** – s cieľom získať odtlačky uspokojivej kvality

11. Kvalita systémov zisťovania totožnosti

⁸ Odtlačky prstov uchovávané v SIS II sú pripojené k zápisom a prístup do SIS II sa uskutočňuje v rámci kontrol hraníc a kontrol zo strany orgánov presadzovania práva. Na základe rozhodnutia 2008/615/SVV poskytuje prümský mechanizmus možnosť vyhľadávania vo vnútroštátnych trestnoprávných systémoch AFIS. Na rozdiel od systému SIS II prümský mechanizmus neumožňuje prístup k daktyloskopickým záznamom v reálnom čase a môže sa použiť len v jednotlivých prípadoch vyšetrovania.

- a) **Spracovanie na základe kvality** – vrátane využívania doplnkových nástrojov, ako sú alternatívne funkcie extrakcie znakov a porovnávacie algoritmy špecifické pre konkrétne procesy
 - b) **Syntéza na základe kvality** – kombinácia rôznych vzoriek tak, aby bolo možné vykonávať zložené kontroly
 - c) **Nahrádzanie/aktualizácia vzorov** – využívanie najlepších vzoriek pri tvorbe vzorov pre AFIS
 - d) **Monitorovanie** – tvorba štatistiky pre každý druh použitia, ako aj každé miesto, zariadenie a obsluhujúceho pracovníka
12. **Prípady týkajúce sa detí** – systém SIS-AFIS by mal byť najmä v prípade nezvestných osôb schopný prispôbiť proces porovnávania, keď je jasné, že dieťa odvtedy, ako boli odtlačky získané, vyrástlo
13. **Centrálna služba na kontrolu kvality** – na kontrolu kvality odtlačkov na základe meradiel kvality systému SIS-AFIS
14. **Ohlasovanie nižšej kvality kariet odtlačkov prstov** – keď súbor údajov, ktorý sa má uložiť alebo pripojiť k zápisu, nedosahuje úroveň kvality požadovanú pre SIS-AFIS, či už ide o zápis alebo samotnú kartu so súborom údajov
15. **Integrita databázy** – uplatňovanie najlepších postupov s cieľom znížiť riziko toho, že v databáze budú zaznamenané nezrovnalosti alebo nesprávne údaje vrátane odtlačkov
16. **Vyhľadávanie**
- a) **Vysoké rozlíšenie (1000⁹ dpi)** – aby sa poskytla možnosť uchovávať odtlačky s vyšším rozlíšením v prípadoch, keď členské štáty svoje skenery modernizovali
 - b) **Plošné a odvaľované odtlačky prstov** – členským štátom by sa malo povoliť (výlučne na účely vyhľadávania), aby obmedzili odber odtlačkov na plošné odtlačky
 - c) **Rýchla kontrola na základe dvoch odtlačkov** – možnosť vykonávať rýchle vyhľadávanie
17. **Primerané časy odozvy** – aby bolo možné zohľadniť tri orientačné časy odozvy na základe rôznych operačných scenárov: a) veľmi krátky (t. j. menej ako 30 sekúnd); b) stredne dlhý (t. j. menej ako päť minút); c) dlhší (t. j. do desať minút)
18. **Priorita dopytov** – stanovenie priorít pre spracovávanie dopytov, aby systém SIS-AFIS lepšie zvládal pracovné zaťaženie
19. **Kritérium výkonnosti** – včasné uváženie harmonogramu hodnotenia výkonnosti systému SIS-AFIS

⁹ Bodov na palec.

5. ĎALŠIE KROKY – AKČNÝ PLÁN

Dokončenie štúdie a predloženie tejto správy na konzultáciu Európskemu parlamentu sú prvými krokmi k zabezpečeniu funkcie AFIS v prostredí SIS. Všeobecný opis činností, ktoré sa teraz musia uskutočniť v spolupráci s agentúrou eu-LISA a členskými štátmi, možno z praktického hľadiska zhrnúť takto:

1. stanoviť požiadavky na osobitnú kontrolu kvality, aby sa zistilo, či sú splnené minimálne normy kvality údajov. Špecifikácie by mali byť zahrnuté vo vykonávacom rozhodnutí Komisie.
2. dokončiť požiadavky používateľov a dimenzovanie požadovaného systému
3. vymedziť architektúru požadovaného systému. Tá by mala byť zahrnutá vo vykonávacom rozhodnutí Komisie.
4. vymedziť technické špecifikácie a harmonogram zavedenia
5. uskutočniť projekt, ktorý povedie k zavedeniu systému SIS-AFIS.

6. ZÁVER

Funkcia AFIS je už neoddeliteľne spojená s databázami v oblasti presadzovania práva a kontroly hraníc. Jednou z týchto databáz je SIS, avšak bez podpory systému AFIS nebude možné v plnej miere využiť možnosti a prínosy zápisov o osobách.

Na základe analýzy a pripomienok zhrnutých v tejto správe dospela Komisia k záveru, že technológia AFIS je dostatočne pripravená a dostupná na to, aby mohla byť začlenená do SIS. V tejto správe sa takisto poskytuje prehľad návrhov Komisie, ktoré sa budú rozoberať pri vykonávaní a využívaní systému SIS-AFIS v prevádzkovom prostredí.